Erasmus+

Projekts Nr. 2019-1-PL01-KA201-065421

"**Efektīvas stratēģijas lasītprasmes veicināšanā**"

Autors: Jerzy Janowski

Elektronisko un IT skolu komplekss

pilsētā Giżycko

Gada patrons 2021

STANISŁAW LEM

CILVĒKS , KURŠ IZGUDROJA NĀKOTNI

Šajā dokumentā sniegtais saturs ir licencēts saskaņā ar Creative Commons Attiecinājuma nosacījumu (CC BY -SA 4.0)

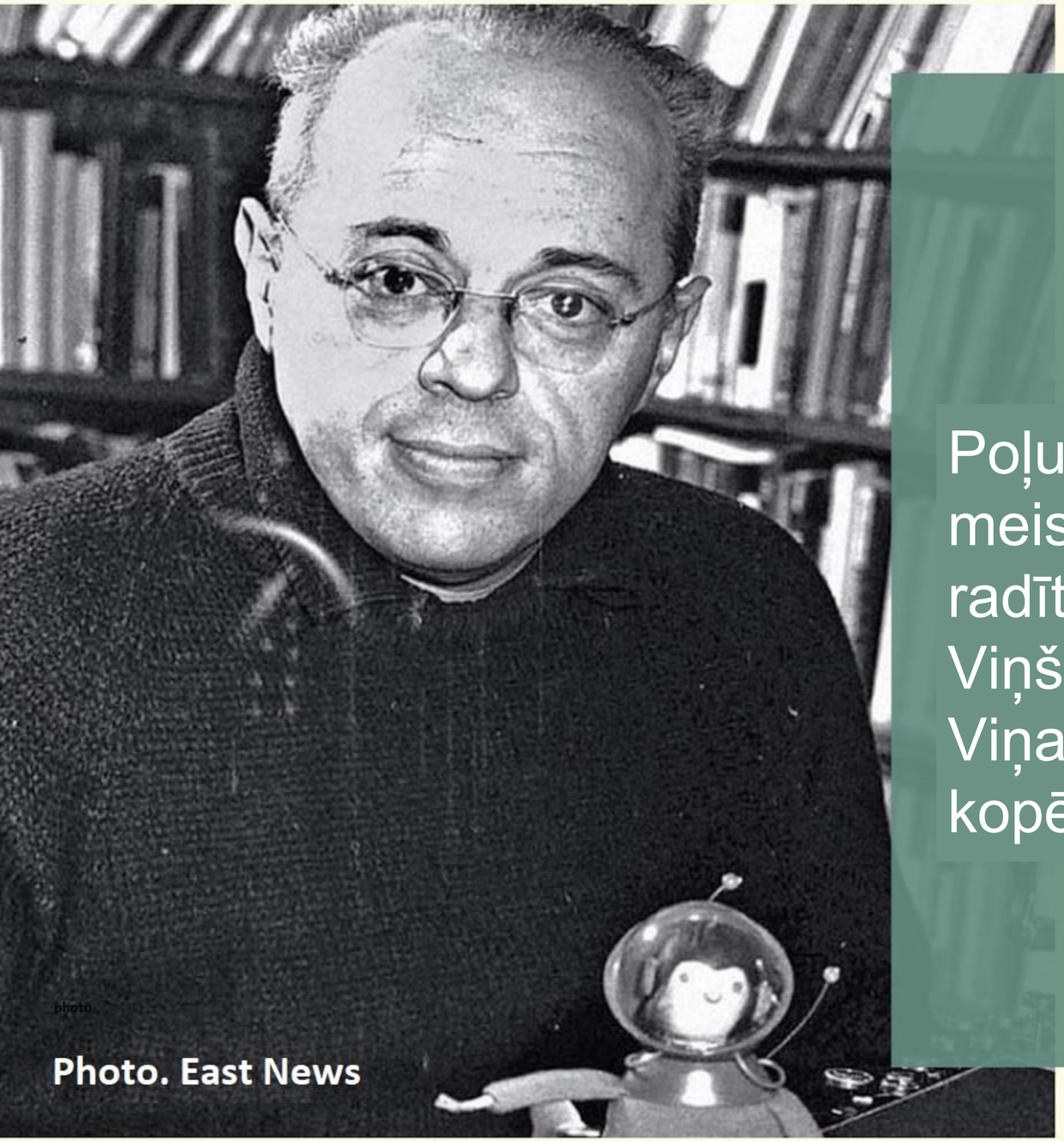

Poļu pasaules līmeņa zinātniskās fantastikas meistars, nezūdošo un inovatīvo darbu radītājs.
Viņš ir visbiežāk tulkotais poļu romānu autors.
Viņa grāmatas ir tulkotas 41 valodā, un to kopējā tirāža ir 30 miljoni eksemplāru.

Viena no daudzajām starptautiskās atzinības izpausmēm Staņislava Lema darbam bija 1970. gada septembrī atklātā asteroīda, kā arī pirmā zinātniskā satelīta, kas pilnībā uzbūvēts Polijā, nosaukšana viņa vārdā.

Fotogrāfija Bri

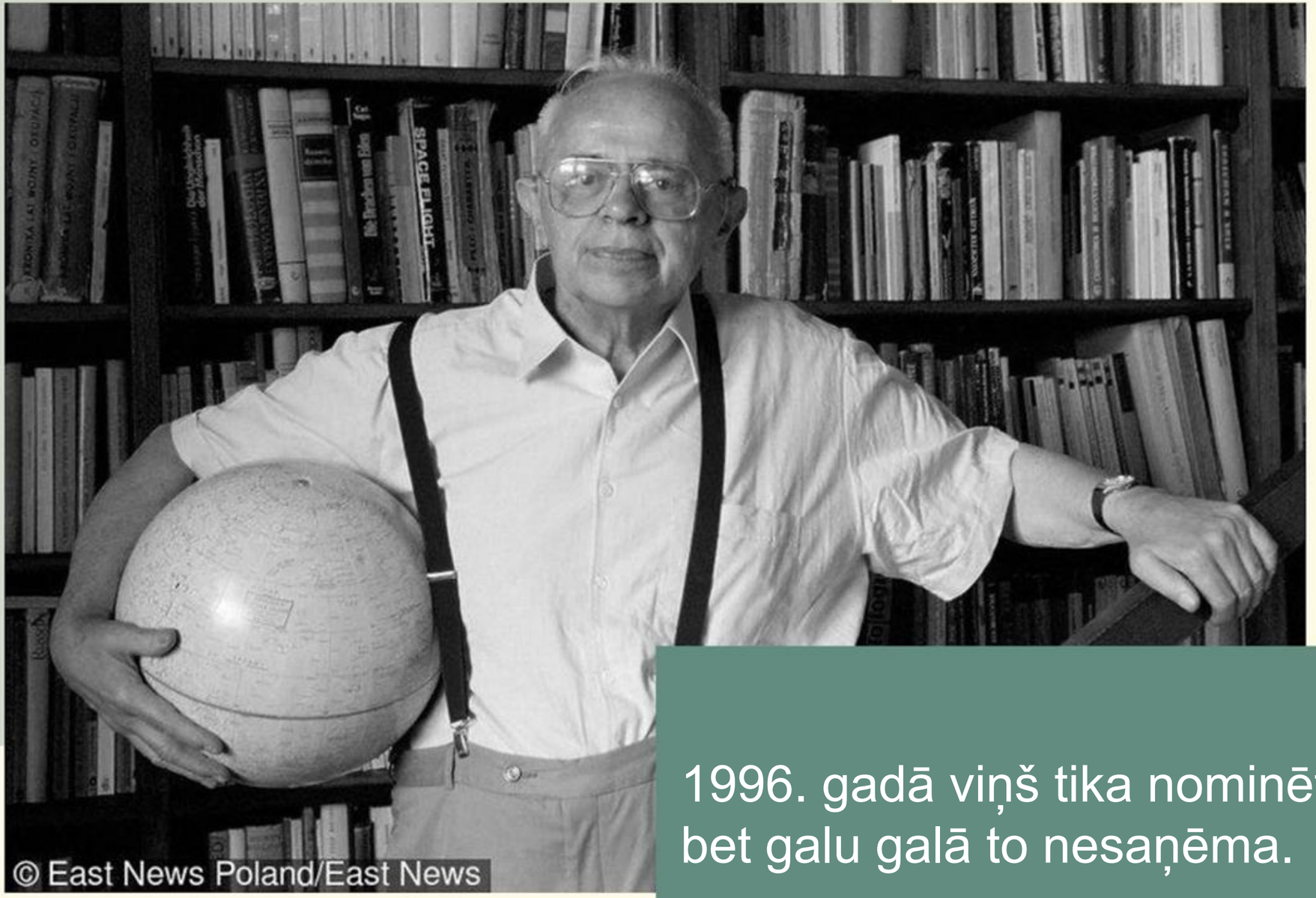

© East News Poland/East News

1996. gadā viņš tika nominēts Nobela prēmijai, bet galu galā to nesaņēma.

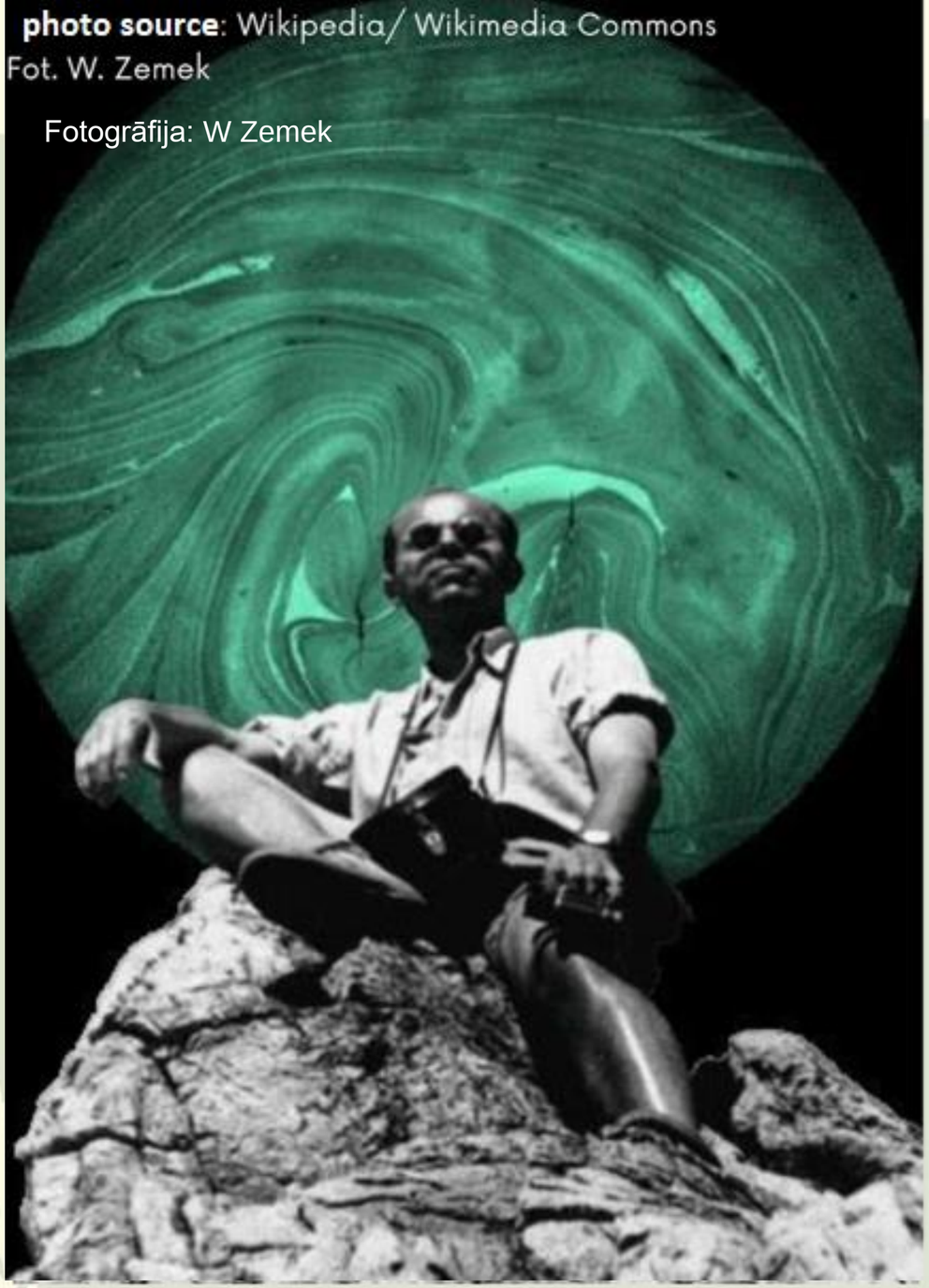

Fotogrāfija: W Zemek

Viņam bija medicīniskā izglītība, bet viņu interesēja arī fizika, ķīmija, viņš izprata tehnoloģijas, astronomiju, ģenētiku un humanitārās zinātnes - filozofiju, socioloģiju, psiholoģiju.

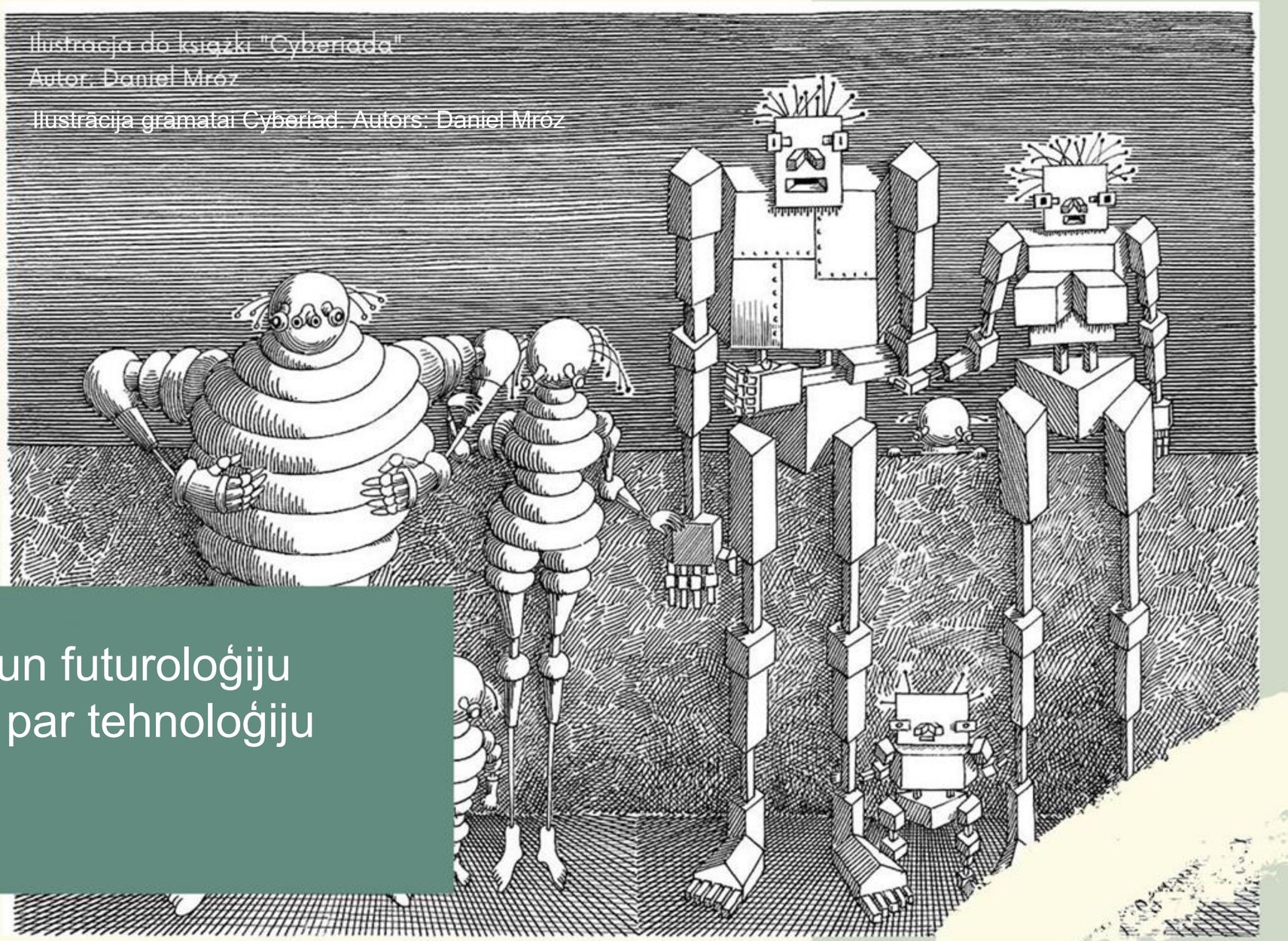

Ilustracja do książki "Cyberiada"
Autor: Daniel Mróz

Ilustrācija grāmatai Cyberiad. Autors: Daniel Mróz

Viņa aizraušanās ar filozofiju un futuroloģiju rezultējās ar daudzu grāmatu par tehnoloģiju attīstības tēmu sarakstīšanu.

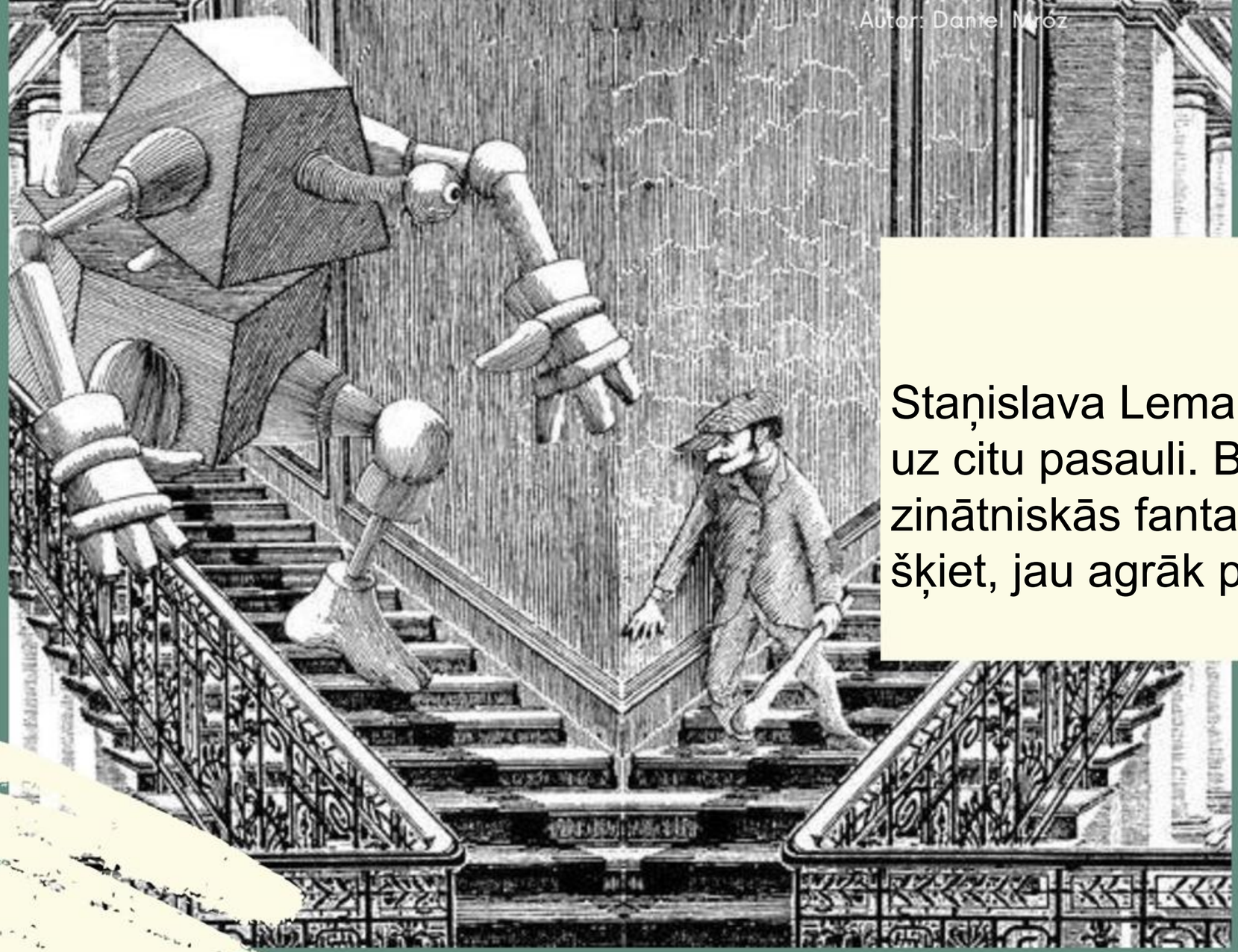

Staņislava Lema grāmatas aizved lasītāju uz citu pasauli. Bieži vien ar saviem zinātniskās fantastikas romāniem Lems, šķiet, jau agrāk prognozēja nākotni.

Internets

Fotogrāfija: Pixabay

Interneta pirmsākumi meklējami 20. gadsimta 60. gadu beigās. Tikmēr jau pirms desmit gadiem Lems rakstīja par tīklā savienotiem datoriem. Romāns «Magelāna mākonis» runā par pasauli, kurā cilvēkiem ir piekļuve plašai datu bāzei, un viņi tajā meklē informāciju, izmantojot uztvērējus, kas ir viņu mājās.

Internets

"Trion var uzglabāt ne tikai gaismas attēlus, kas ir reducēti līdz izmaiņām to kristāliskajā struktūrā, tāpēc grāmatu lapu attēlus, visu veidu fotogrāfijas, kartes, diagrammas vai tabulas, vārdu sakot, visu šajā pasaulē var pasniegt tā, lai to varētu izlasīt ar acīm. Tikpat viegli Trion var saglabāt skaņas, t.i., cilvēka balsi, kā arī mūziku ... "

S.Lems, Magelāna mākonis, 1965

Zdjęcie: Pixabay

Fotogrāfija: Pixabay

Tajā pašā grāmatā Lems apraksta viedtālruņa agrīno versiju, nelielu portatīvo televizoru, kas sniegtu jums tūlītēju piekļuvi nepieciešamajiem datiem no Trion bibliotēkas.

"Mēs to izmantojam šodien, nedomājot par šī milzīgā, neredzamā tīkla efektivitāti un spēku visā pasaulē; vai nu mūsu Austrālijas studijā, Mēness observatorijā, vai lidmašīnā - cik reizes katrs no mums sniedzās pēc kabatas uztvērēja pēc tam, kad bija sazinājies ar Trion bibliotēkas vadības pulti, pieprasot vēlamo darbību, lai pēc sekundes mēs to varētu redzēt mums priekšā televizora ekrānā. Neviens pat nedomā par to, ka, pateicoties ierīču attīstībai, jebkurš saņēmēju skaits var vienlaicīgi izmantot katru trionu, netraucējot viens otram ne mazākā mērā".

S.Lems, Magelāna mākonis, 1965

Fotogrāfija: Pixabay

VIEDTĀLRUNIS

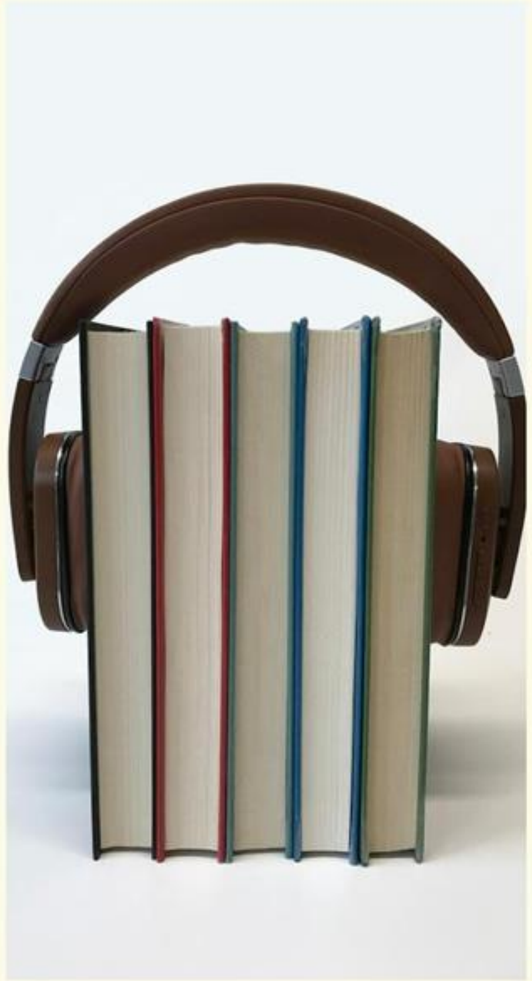

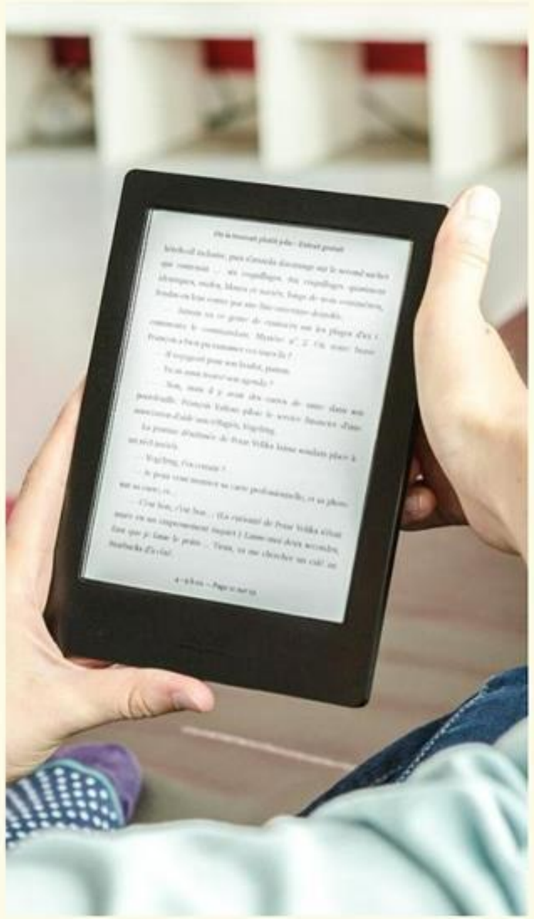

Staņislavs Lems, iespējams, ir pirmais zinātniskās fantastikas rakstnieks, kurš precīzi prognozē drukātu grāmatu samazināšanos un elektronisko formātu parādīšanos.

E -

"Visu pēcpusdienu pavadīju grāmatnīcā. Tajā nebija grāmatu. Tās netiek iespiestas jau gandrīz pusgadsimtu. Un es tās cerēju ieraudzīt saskaņā ar mikrofilmām, kuru rezultātā izveidota "Prometeja" bibliotēka. Tomēr neko tamlīdzīgu neatradu. Plauktos vairs nebija iespējams rakņāties, paturēt sējumus rokās, sajust to svaru, kas jau priekšlaicīgi vēstīja par to, cik ilgi tās būs jālasa. Grāmatnīca bija vairāk kā elektronu laboratorija. Grāmatas bija kristāli ar ierakstītu saturu. Tās varēja lasīt ar optona palīdzību. Tas pat izskatījās kā grāmata, bet ar vienu vienīgu lapu starp vākiem. Pēc pieskaršanās tām parādījās vairāk teksta karšu."

S.Lems, "Atgriešanās no zvaigznēm (Powrót z gwiazd)", 1961

Fotogrāfija: Pixabay

Fotogrāfija:
Pixabay

Audiogrāmatas

"Bet "optoni" tiek reti izmantoti, man teica robots-pārdevējs. Cilvēki dod priekšroku "lektoniem" - kuri skaļi lasa un tos var noregulēt uz jebkura veida balsi, tempu un modulāciju".

S.Lems, "Atgriešanās no zvaigznēm (Powrót z gwiazd)", 1961

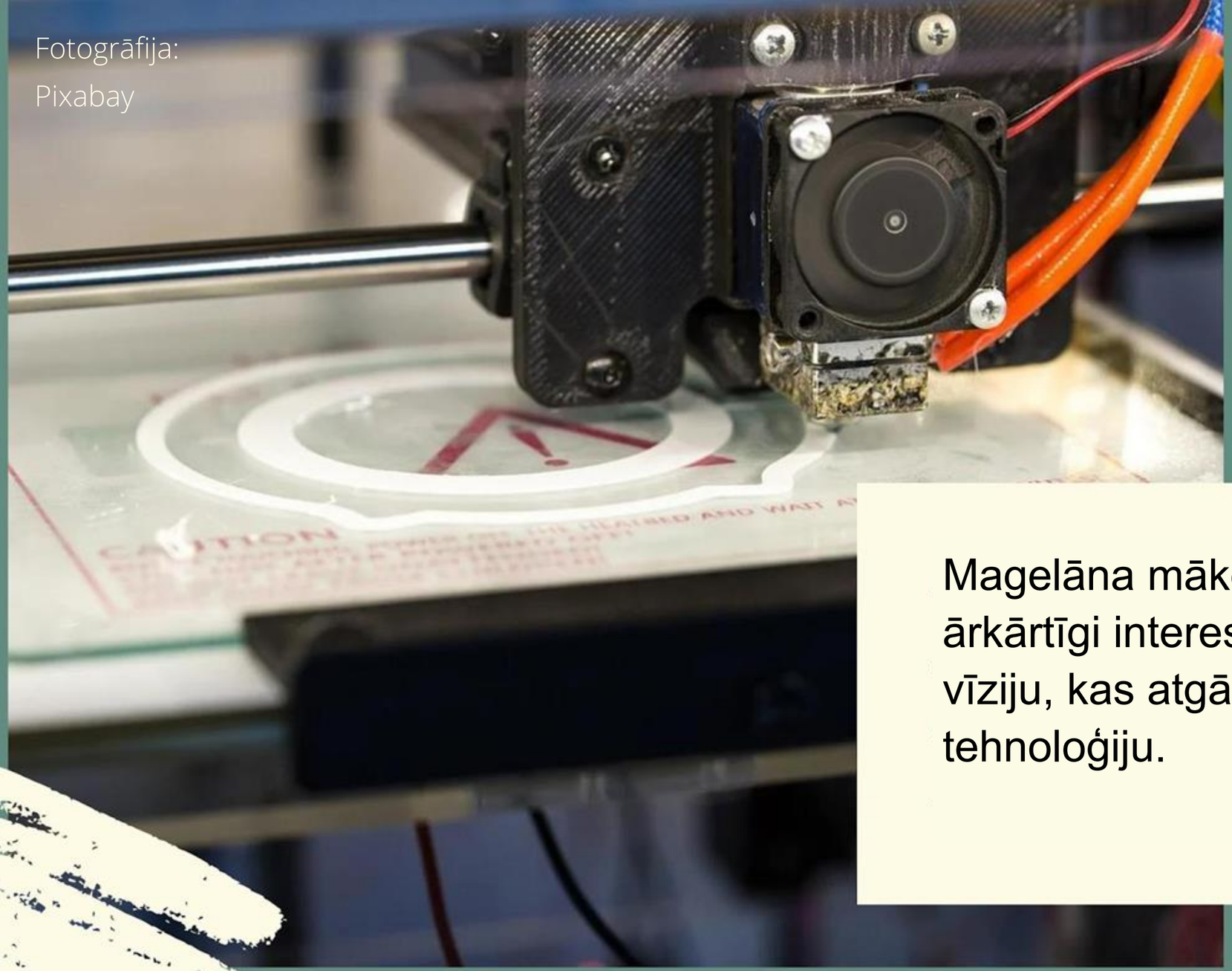

Fotogrāfija:
Pixabay

Magelāna mākonī Lems prezentēja arī ārkārtīgi interesantu preču ražošanas vīziju, kas atgādina mūsdienu 3D drukas tehnoloģiju.

Fotogrāfija: Pixabay

3D PRINT

Visbeidzot, trions var saturēt "ražošanas recepti". Mašīna, kas savienota ar radio, izveido saņēmējam nepieciešamo priekšmetu, un tādā veidā var apmierināt pat izsmalcinātākās iedomas un kaprīzes, piem., vēlmi iegūt mēbeles senajā stilā vai neparastāku apģērbu, jo ir grūti nosūtīt uz visām Zemes daļām neiedomājamu preču klāstu, ko, iespējams, reti kurš vēlēsies.

S.Lems, Magelāna mākonis, 1965

Savās grāmatās Staņislavs Lems prognozēja nākotni.. Vai piepildīsies viņa prognozes par komunikāciju ar citplanētiešiem?